

töredékeket. Észak felé egyre fogyó számban egészen a 86. sz. főútig került elő leletanyag. Ny-i irányban az Általút túloldalán is találtunk római kori és középkori leleteket, azokat azonban a jobb áttekinthetőség kedvéért külön lelőhelyként vettük fel (lásd a Csepregúti-völgyre-dűlő II. lelőhelynél leírtakat). A lelőhely É-D-i irányú kiterjedése 650 m, K-Ny-i irányban pedig 450 m hosszan húzódik. Míg a lelőhely D-i részén kizárólag késő középkori, addig a K-i részén túlnyomóan római kori leletek kerültek elő.

Csepregúti-völgyre-dűlő I.: A több régészeti korszakot magába foglaló lelőhely a községtől DNy-ra, a Surányipatak K-i partján emelkedő völgyoldalban található. A lelőhely egészen találtunk bronzkori és rézkori cseréptöredékeket, zömük azonban a lelőhely É-i részén került elő. Közvetlenül a patakmeder szélén is kerültek elő cseréptöredékek, melyek vagy a felszíni leletanyag lesodródására (erózióra) vagy időszakosan szárazabb időjárásra utalnak. Római kori anyag a lelőhely DK-i szélén, valamint ÉNy-on a patakhoz közelebb eső sávban jött elő. Emellett szórványosan késő népvándorlás kori, valamint Árpád-kori, illetve kora újkori (újkori) leleteket is gyűjtöttünk. Ez utóbbiak a lelőhely déli harmadából kerültek elő. Valószínű, hogy a lelőhely összefügg a tőle K-re azonosított Csepregúti-völgyre-dűlő II. lelőhellyel. A két telepnyom között keskeny, mintegy 50–70 m széles leletmentes sávot tapasztaltunk. A lelőhely déli részén 2003-ban terepbejárás során bronzkori, avar kori és középkori leletanyagot találtak. A lelőhely egy része átnyúlik Vép közigazgatási területére.

Csepregúti-völgyre-dűlő II.: A lelőhely a községtől DNy-ra, az Általút Ny-i oldalán, közvetlenül az út mentén található. Az Általúttal párhuzamosan mintegy 600 m hosszan elnyúló lelőhely területén nagy számban találtunk római kori edénytöredékeket, melyek É felé haladva egyre intenzívebben kerültek elő. A lelőhely É-i részén nagyjából 100×120 m-es területen számos tegula-, imbrex-, és kötőredék hevert a felszínen, amelyek villajellegű épületre utalnak. A kerámatöredékek is itt kerültek elő legnagyobb számban. A terület déli részén késő középkori kerámatöredékeket is találtunk. A lelőhely nyilvánvalóan összefügg az Általút K-i oldalán rögzített római kori és középkori telepnyommal (lásd az Általúton kívül-dűlő lelőhelynél leírtakat), valamint feltehetően a tőle Ny-ra azonosított Csepregúti-völgyre-dűlő I. lelőhellyel. Az utóbbi lelőhelytől megfigyeléseink szerint keskeny leletmentes sáv választja el. A terület déli részén 2003-ban terepbejárás során már kerültek elő római kori leletek. A lelőhely egy része átnyúlik Vép közigazgatási területére.

Irtás-dűlő: A lelőhely a községtől D-re és a Sormáspataktól K-re, egy a környezetéből enyhén kiemelkedő domborulatán helyezkedik el. A jelentékeny nagyságú, mintegy 350×250 m kiterjedésű lelőhelyen római kori és őskori edénytöredékeket találtunk. Az előkerült erősen kopott cseréptöredékek túlnyomó többsége római kori, és nagyobb részt kavicsos soványítású szürke kerámia.

Az őskort mindössze néhány darab jellegtelen oldaltöredék képviseli. A lelőhely középső részén több kisebb téglatöredéket figyeltünk meg.

Nagytüskés: A lelőhely a Rátka-patak és a község DK-i része között egy markáns, É-D-i irányú kiemelkedésen, a jelenlegi főút közvetlen közelében található. Az említett domb K-i részén és attól K-re számos újkori edénytöredék, és sok téglatöredék hevert a felszínen. A leletek között vannak olyanok, amelyek korábbi időszakra (16–17. sz.) keltezhetőek. A repce miatt a megadott terület egy részén a megfigyelési viszonyok eléggé kedvezőtlenek voltak.

Sormás-patak Ny-i oldala: A lelőhely a Sormás-patak és a volt tsz-major (baromfitelep) közötti szántott parcellán található. A területen szórványosan Árpád-kori, késő középkori és őskori edénytöredékeket gyűjtöttünk. A leletek többsége erősen kopott, atipikus oldaltöredék. A telepnyom déli irányban egy kisebb, a Sormás-patakba torkolló árkon túlra is kiterjed. A lelőhely Ny-i irányú kiterjedése ismeretlen, mivel errefelé felszántatlan parlagterület található, azon túl pedig a baromfitelep terül el.

A régészeti leletanyag a szombathelyi Savaria Múzeumba került.

Munkatárs: Ritly Jenő.

TAKÁCS KÁROLY

246. Nézsa, Stara dedina

(Nógrád megye) Á

2006 júliusában régészeti hatástanulmány terepmunkáit végeztük Nézsa községben. A polgármester hívta fel figyelmünket egy helyi lakos régészeti gyűjteményére, aki néhány évvel ezelőtt, engedély nélkül elkezdett tározó földmunkái során cserepeket gyűjtött. Kiszállásunk során több fehér kerámatöredéket, párhuzamosan körbefutó vonalkötegekkel díszített, korongolt kerámiát adott át a múzeum részére. A gyűjtött leletek alapján elmondható, hogy a tervezett és részben megvalósult tározó helyén kell keresnünk a középkori Nézsa falu maradványait.

GUBA SZILVIA

247. Nógrád, Vár

(Nógrád megye) Kk, Kú, Tő

2006. szeptember 4–22. között folytattuk az úgynevezett barbakán épületének vizsgálatát. Két szelvényvel az épület É-i falának vonalát metsztük el. Megállapítottuk, hogy az ÉK-i irányban egyenesen futó falat a K-i faltól mintegy 6 m-re Ny-ra visszabontották. A 17. sz. második felére tehető törmelékes feltöltésben 2 m mélységet értünk el. Másodlagos helyzetben festett vakolatdarabokat, valamint többek között vas ágyúgolyót, robbanógolyók töredékeit találtuk. A barbakán K-i fala és a patkó alakú tornyokkal tagolt (korábbi) É-i külső fal kötésben épült, egykorú. A K-i fal falsíkjának kőformái, állványfészkei az É-i körítőfallal rokoníthatók, és eltérnek a barbakán Ny-i